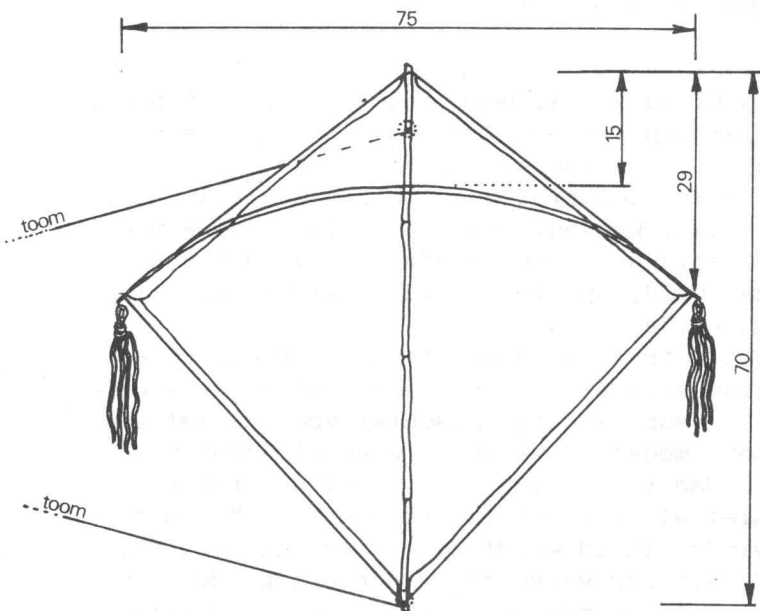

JAPANESE HATA

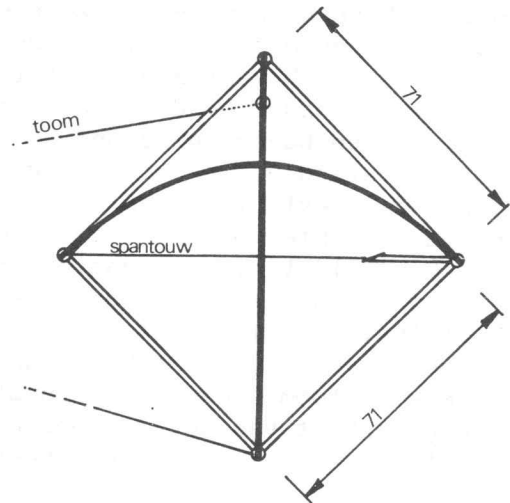
De Hata behoort uiteraard ook in "VLIEGER" thuis ondanks dat hij hier weinig navolging vindt. In Nederland is nu eenmaal vanwege onze koloniale geschiedenis de Indonesische- en een beetje de Surinaamse-vechtvlieger een stuk bekender. Voor de volledigheid met betrekking tot kruisvliegers hier onder dan toch de traditionele afmetingen.

Opvallend van de Hata is het bijna vierkante uiterlijk met de papierenkwastjes aan de vleugelpunten. Het frame is van bamboe uiteraard met akelige precisie gespleten tot een dikte van zo'n 5 mm voor de staander en de ligger taps naar de uiteinden, perfect gebalanceerd. De bespanning is van het voor Japanse vliegers gebruikelijke Washi. Dekoraties worden niet opgeschilderd maar opgebouwd uit aan elkaar geplakte stukken rood, blauw of wit papier.

Erg belangrijk voor het juiste vlieggedrag is de toom van de Hata, die moet erg lang zijn (een viertal maal de staander lengte) terwijl het toompunt zelf uitzonderlijk laag zit (op of zelfs onder het midden van de staander). De Hata wordt nog steeds jaarlijks gevlogen door de traditie getrouwe Japanners en fanatiek ook. Het vliegseizoen duurt van eind maart tot begin mei; in die periode worden er zowel wedstrijden georganiseerd als "vrij" gevliegerd rondom de kustplaats Nagasaki. Bij die wedstrijden probeert men in 2 uur tijds zoveel mogelijk tegenstanders door te snijden terwijl een ieder slechts twee vliegers mag gebruiken. Voor het doorsnijden van tegenstanders is de eerste ongeveer 10 m van het touw inge-

smeerd met lijm en glas. Dat was in het kort de traditionele Hata; zelf heb ik een spinnaker vlieger gemaakt die qua vlieggedrag en uiterlijk erg veel lijkt op de Hata. Hij bestaat uit een vierkante lap van 71 bij 71 cm (m'n geliefde halve m²). Elke zijde is afgezet met een stuk zoomband dat op iedere hoek om een sleutelringetje is gevouwen en weer een paar cm terug vastgestikt. De staander is van \varnothing 7 mm ramin met gleufjes in de uiteinden om in de ringen te kunnen steken. De ligger van \varnothing 6 mm ramin, precies van een lengte gemaakt zodat hij gebogen tussen de ringen gespannen de staander op een kwart van de hoogte kruist (het kan inderdaad wel eens lang zoeken zijn naar een stuk ramin dat netjes symmetrisch buigt). Staander en ligger worden bij elkaar gehouden door een stukje plastic slang en tussen de uiteinden van de ligger zit een touwtje met spanner om voor een instelbare V-stelling te zorgen.

De toomdraad met een lengte van 5 m is bevestigd op 10 cm onder te top en onder aan de staander met toomringetje vrijwel halverwege.

Het vliegen. De traditionele manier van op laten is alsof je een model-zweefvliegtuig start, met de punt naar voren met de wind mee gooien en vervolgens snel lijn vieren om hoogte te winnen. Probeer eerst met een forse V-stelling, de nep-Hata is dan al gauw goed in bedwang te houden, vervolgens zoek je het beste toompunt uit, de Hata moet bij niet te harde wind stabiel kunnen vliegen met een forse trekkracht (beduidend meer dan een $\frac{1}{2}$ m² Eddy) en erg stijl komen te staan. Verminder je nu geleidelijk de spanning op het boogtouw, dan wordt de Hata steeds onstabiel, je kunt hem niet meer